

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Deres ref

Vår ref
13/344-

Dato
11.06.13

NOU 2013:2 "Hindre for digital verdiskaping" – hørings svar

Vi viser til mottatt e-post fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet (FAD) vedlagt NOU om "Hindre for digital verdiskaping"

Nærings- og handelsdepartementet har følgende kommentarer til utvalgets forslag:

Opprette en digitaliseringsdirektør for Norge

Digitaliseringsprogrammet og andre initiativer fra regjeringen skal i utgangspunktet legge til rette for ønsket nivå av samordning. Vi anser utvalgets forslag som et av flere forslag til konkretisering av hvordan den besluttede samordningen skal organiseres. Departementet legger vekt på en effektiv samordning av pågående digitaliseringsprosesser, men har ingen oppfatning hvorvidt en digitaliseringsdirektør vil gi de ansvarlige nødvendig gjennomføringskraft.

Styrke arbeidet med informasjonssikkerhet

Vi deler utvalgets oppfatning av betydningen av informasjonssikkerhet. Vi viser også til at regjeringen gjennomfører et omfattende arbeid for å videreutvikle Altinn med gode løsninger for sikkerhet og elektronisk identifikasjon. I 2013 skal det prioriteres å forbedre testregime, bygge opp kompetanse og justere løsningen for å sørge for stabilitet og robusthet.

Bedre tilrettelegging for bredbåndsutbygging

Når det gjelder ambisjonsnivå i bredbåndsutbyggingen viser vi til Meld. St. 23 (2012-2013) *Digital agenda for Norge*. Nærings- og handelsdepartementet anser ellers utvalgets forslag om å fjerne hindringer for bredbåndsutbygging, bl.a. når det gjelder forenkling og samordning og regelverk og redusere gravekostnaden for kommersielle

aktører for å være i tråd med regjeringens målsetning om å legge til rette for kommersiell bredbåndsutbygging.

Elektronisk identifisering og autentisering

Vi anser utvalgets forslag å være i tråd med hovedlinjene i regjeringens forenklingsarbeid. Det blir jevnlig lansert nye digitale løsninger som bidrar til forenkling med utgangspunkt i AltINN-plattformen og eID. Noen av de senere eksemplene er:

- Elektronisk innmelding til NAV vedrørende oppfølging av sykemeldte medfører en forenkling for næringslivet, særlig for store virksomheter.
- Nye elektroniske rapporteringer i Altinn som omfatter bl.a. styrefullmakter, omdanninger av selskaper, og overskuddsfond, utbytte og konsernbidrag.

Digital nærings- og innovasjonspolitik

Et bedre kunnskapsgrunnlag om måling av digital verdiskaping vil kunne være et godt utgangspunkt for fremtidig politikikutvikling. Det viktigste er imidlertid å sørge for at eksisterende støtteordninger ikke utilsiktet ekskluderer enkelte bransjer. Næringspolitiske støtteordninger bør ellers følge prinsippene for støtteordninger som er nedfelt i Meld. St. 22 (2011-2012) Verktøy for vekst – om Innovasjon Norge og SIVA SF.

Vi viser for øvrig til en gjennomgang av tallmateriale senere i høringsuttalelsen.

Ønske om "rebalansering av opphavsretten"

Vi tar utvalgets innspill til etterretning og viser til at regjeringens politikk på området immaterielle rettigheter er nedfelt i den nylig fremlagte Meld. St. 28 (2012–2013) "Unike idear, store verdier – om immaterielle verdier og rettar". Videre viser vi til de lovproposisjonene på området håndheving av immaterielle rettigheter som er fremmet for Stortinget tidlig i 2013 på hhv. opphavsrettsområdet på internett og generelt immaterielle rettigheter.

Vi er enige i at små og mellomstore bedrifter bør få styrket tilgang til immaterialrettsrådgivning. Dette er nedfelt som tiltak i ovennevnte stortingsmelding.

Utvalget foretar ellers en relativt begrenset gjennomgang av immaterialretten før den fremsetter ganske vidtrekkende forslag. Vi er til dels ikke enig i virkelighetsbeskrivelsen av fakta og regelverk, og heller ikke i premissene for utvalgets forslag. Vi viser bl.a. til professor O. Torvunds påpekning av feil i utvalgets fremlegg på dette punkt.

Helhetlig digital kulturpolitikk

Utvalget har rett i at det skjer raske endringer i kulturell innholdsproduksjon som ledd i den pågående digitaliseringen.

Utvalget peker på behovet for støtteordninger i overgangsfasen. Å lage treffsikre overgangsordninger i ukjente utviklingsløp har vist seg å være krevende.

En god politikk for å ivareta innovasjons- og næringspolitiske hensyn er derfor snarere å sikre at eksisterende næringspolitiske støtteordninger ikke inneholder hindringer for nye næringer, for eksempel utilsiktede hindringer for formatendringer.

Næringspolitiske støtteordninger bør ellers følge prinsippene for støtteordninger som er nedfelt i Meld. St. 22 (2011-2012) Verktøy for vekst – om Innovasjon Norge og SIVA SF.

Tilsvarende bør de kulturspesifikke støtteordningene og regelverkene på Kulturdepartementets område løpende revideres slik at de ikke medfører sementering av eksisterende formater.

Kompetanseheving

Medarbeidernes kompetanse er avgjørende i alle bedrifters arbeid for å skape verdier. I St.meld. nr. 44 (2008–2009) *Utdanningslinja* fremgår det at de menneskelige ressursenes andel av nasjonalformuen har økt betydelig de siste 25 årene og at de nå utgjør 80 prosent. Tilgangen på utdannet arbeidskraft vil i stor grad bestemme fremtidig næringsstruktur i Norge. For å sikre høy verdiskaping er det derfor viktig at landet, uavhengig av fagfelt, har kompetanse til å huse bedrifter og næringer med høyt verdiskapingspotensial. Tilstrekkelig tilgang på avansert IKT-kompetanse er et ledd i å sørge for slik kapasitet. Departementet er derfor enig med utvalget om at slik kompetanse har betydning. For øvrig viser vi til omtalen av dette feltet i Meld. St. 23 (2012-2013) *Digital agenda for Norge*.

Utvalgets forslag om en dreining av utdanningstilbudet i retning av økt vektlegging av programmering i utdanningsløpet kan være fornuftig, og gjenspeiler trender i enkelte andre land, deriblant USA. Vi har derfor ikke innvendinger mot at forslaget utredes ytterligere.

Deling av data

Vi viser til at økt tilgjengeliggjøring av offentlige data for kommersiell videreføring har vært en innarbeidet politisk målsetning i mange år, bl.a. nedfelt i St. meld. Nr. 17 (2006-2007) *Eit informasjonssamfunn for alle* og St.meld. nr. 7 (2008-2009) *Et nyskapende og bærekraftig Norge*. Offentleglova av 2006 inneholder bestemmelser som skal ivareta hensynet.

Dersom Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet, etter en gjennomgang av utvalgets kartlegging, finner at eksisterende lovverk og fellesføringer ikke i tilstrekkelig grad bidrar til måloppnåelse, støtter vi at utvalgets forslag blir utredet. Vi tar ikke stilling til det enkelte forslag.

Utdypende om tallmateriale om IKT-virkemidler

Vi stiller spørsmål ved om den rapporten fra Damvad og Menon Business Economics som utvalget siterer gir støtte for konklusjonene som trekkes av utvalget

Både utredningen og ovennevnte rapport tar for seg sektoren Informasjon og kommunikasjon (sektor J i Standard for næringsgruppering). Denne sektoren stod i 2011 for 4,8 prosent av verdiskapingen i Norge totalt og 6,3 prosent av verdiskapingen i markedsrettet virksomhet. Dette er store andeler, men dekker likevel ikke hele IKT-sektoren, bare IKT-tjenestesektoren (inkl. digitalt innhold) og programvaresektoren (software)¹. Elektronikk- og sensorindustrien (hardware), den delen av IKT som bl.a. konvergerer mot nanoteknologien, er ikke inkludert.

Ifølge utvalget har mellom tre og fem prosent av tilskuddene fra Innovasjon Norge i perioden fra 2008 til 2011 gått til prosjekter som har blitt klassifisert som tilhørende Informasjon og kommunikasjon. Prosentandelen har vært økende, og rapporten konkluderer derfor med at sektorens andel av bevilgningene fra Innovasjon Norge er kommet opp i et nivå som tilsvarer sektorens andel av norsk verdiskaping totalt. Utvalget mener likevel at andelen egentlig burde være høyere.

Utvalget tar ikke opp at Innovasjon Norge mottar bevilgninger fra et stort antall departementer og skal ivareta flere hensyn, bl.a. distrikts- og landsbrukspolitiske hensyn, enn de som er knyttet til næringsutvikling og innovasjon.

Damvad/Menon-rapporten, som utredningen henter sine tall fra, har også sett på andelen av tilskuddene som Innovasjon Norge forvalter på vegne av NHD. I 2011 gikk 15 prosent av disse tilskuddene til prosjekter som har blitt klassifisert som tilhørende Informasjon og kommunikasjon.

Utredningen går noe mer detaljert gjennom IKT-andelen av Forskningsrådets bevilgninger, og er kommet til følgende andeler for sektoren Informasjon og

¹ Omfatter (ifølge SSB, jf. <http://www4.ssb.no/stabas/ItemsFrames.asp?ID=8118001&Language=nb>) produksjon og formidling av informasjon og kulturelle produkter, levering av midler til overføring og formidling av disse produktene, samt data og kommunikasjonstjenester og andre informasjonstjenester. Hovedelementene i dette næringshovedområdet er 58 Forlagsvirksomhet, 59 Film-, video- og fjernsynsprogramproduksjon, utgivelse av musikk- og lydopptak, 60 Radio- og fjernsynsringkasting, 61 Telekommunikasjon 62 Tjenester tilknyttet informasjonsteknologi og 63 Informasjonstjenester. Forlagsvirksomhet omfatter kjøp av opphavsrettigheter til innhold (informasjonsprodukter) og å gjøre dette tilgjengelig for offentligheten ved å delta i (eller organisere) reproduksjon og formidling av innholdet i forskjellige former. Alle tilgjengelige former for forlagsvirksomhet (i trykt form, elektronisk form eller i lydform eller på Internett som multimedieprodukter, slik som oppslagsverk på CD-rom mv.) er inkludert i dette næringshovedområdet. Næringene 59, 60 og 61 dekker virksomhet i forbindelse med produksjon og distribusjon av tv-programmer og tar for seg de forskjellige trinn i denne prosessen. Individuelle elementer som film, tv-serier osv. produseres som ledd i virksomhet i næring 59, mens det å skape et fullstendig programtilbud til en tv-kanal på bakgrunn av elementer produsert i næring 59 eller andre elementer (f.eks. nyhetsprogram, som sendes live) er inkludert i næring 60. Næring 60 omfatter også produsentens utsendelse av disse programmene. Tredjepersons distribusjon av et komplett tv-programtilbud, dvs. uten at innholdet endres, er inkludert i næring 61. Denne form for distribusjon kan foregå via radio- og tv-overføring, satellitt- og kabelsystemer.

kommunikasjon: 15 prosent av programmene som går til markedsrettede virksomheter, hvorav 70 prosent til Verdikt², 25 prosent til Forny2020 og 10 prosent til BIA. I tillegg nevner utredningen at sektoren får 20 prosent av Skattefunnmidlene.

Damvad/Menon-rapporten kan i tillegg opplyse at sektoren Informasjon og kommunikasjon i 2011 mottok i overkant av 30 prosent av Forskningsrådets og Europakommisjonens midler til Eurostars (som er et sektoruavhengig europeisk program for forskningsintensive SMB) og i overkant av 25 prosent av Forskningsrådets PES-midler (prosjekt og etableringsstøtte, som er en sektoruavhengig ordning som støtter utarbeidelsen av søknader til internasjonalt forskningssamarbeid).

Vi viser dessuten til den avsluttende kommentaren i Menon/Damwad-rapporten der det heter (i sammendraget):

”Hovedbildet (...) er at de delene av de næringsrettede virkemidlene som er rettet mot innovasjon og forskning i stor grad har sett J-næringenes voksende betydning i og for norsk økonomi.

Det betyr ikke at en ikke bør ha fortsatt oppmerksomhet på hvordan fordelingen av Innovasjon Norges og Forskningsrådets virkemidler er. Det er når disse midlene rettes mot nasjonal forskning og utvikling og ikke andre hensyn, som eksempelvis landsbruks- eller distriktpolitikk, at de digitale næringene får godt utslag.”

Med hilsen

Bent Sunde (e.f.)
avdelingsdirektør

Eivind Lorentzen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

² Verdikt er utelukkende viet IKT, og når 30 prosent av dette programmet går til andre enn sektoren Informasjon og kommunikasjon, beviser det at denne J-sektoren ikke dekker hele IKT-sektoren.